

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de fracties van
Partij voor de Dieren, de heer J.E. Vaessen en de heer H.G.M.J. Dello
D66, de heer T.R. Gardien

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake uitvoering motie
bestrijdingsmiddelen in kwetsbare gebieden
BEHANDELD DOOR
S (Saskia) Hendricks

DATUM
11 april 2025
Verzonden: 11-04-2025
TELEFOONNUMMER
043 350 4667

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.00560

E-MAILADRES
Saskia.Hendricks@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Vaessen, Dello en Gardien,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fracties gesteld hebben.

Vraag 1:

De aangenomen motie vraagt om met bezorgde inwoners in contact te treden over het gebruik van bestrijdingsmiddelen, de nadelige gevolgen daarvan en een ontmoedigingsbeleid. Kan uw college een stand van zaken geven omtrent de uitvoering hiervan?

Antwoord 1:

Op 11 maart en 9 april jl. is het Peilvoorstel Voorontwerp Omgevingsvisie in de Domeinvergadering Fysiek behandeld. Hierin staat een gewenste doorontwikkeling genoemd van minder gebruik van bestrijdingsmiddelen bij agrarische kavels (dit zowel voor bescherming van drinkwatervoorraden als kwetsbare functies als woningbouw en natuurgebieden). Dit is één van de geschetste ontwikkelingen in een meervoudige aanpak voor afname van milieudruk (inclusief stikstof) vanuit het landelijk gebied. Zoals beschreven bij de uitvoeringsstrategie Groen in het Voorontwerp Omgevingsvisie.

Bij de uitvoeringsstrategie van de Omgevingsvisie wordt uitgegaan van een vrijwillig proces van grondruil per deelgebied, om de juiste functies op de juiste plek te laten landen: duurzamer agrarisch gebruik op enige afstand van stad en natuur, wateropvang en recreatieve uitloop in de droogdalen ('groenblauwe dooradering'), een stadsrandzone met stedelijke groenfuncties tussen stadsrand en agrarisch gebruik en ontwikkeling van een nieuw recreatief uitloopgebied tussen landbouw en natuurgebieden ('groenblauwe dooradering'). Daarmee zouden bestaande conflicten tussen functies en mogelijke toekomstige conflicten zoveel mogelijk opgeheven respectievelijk voorkomen moeten worden. Bij deze gebiedsprocessen speelt grondeigendom van (semi)overheden een belangrijk uitgangspunt om deze grondruilen op gang te krijgen. Zie ook blz 65 van [Peilingvoorstel - Voorontwerp Omgevingsvisie - Bijlage 1 - Voorontwerp Omgevingsvisie Maastricht 2040.pdf](#)

Daarnaast wordt later dit jaar nieuw pachtbeleid opgesteld, voor agrarisch gebruik op onze eigen kavels. In pachtcontracten mogen geen zogenaamde buitensporige verplichtingen worden opgenomen. Het algemene gebruik van bestrijdingsmiddelen valt daaronder, aangezien deze middelen landelijk toegestaan zijn. Een verbod op het gebruik van glyfosaat is wel toegestaan, en het voornemen is dan ook om dit in het nieuwe pachtbeleid op te nemen. We kunnen daarbij biologische landbouw stimuleren maar verbieden kunnen we het niet.

DATUM
11 april 2025

Communicatie met bezorgde bewoners over beleid dat nog niet politiek besproken en vastgesteld is, kan leiden tot loze beloften indien deze niet nagekomen kunnen worden. Vanuit zorgvuldigheid in het proces is gekozen eerst voorrang te geven aan de inhoud en het participatieproces van het nog op te stellen beleid.

Vraag 2:

Klopt het dat uw college nog geen contact heeft opgenomen met bezorgde inwoners? Zo ja, waarom niet en hoe verhoudt dit zich tot de aangenomen motie? Zo nee, waarom niet en gaat uw college op korte termijn in contact treden met bezorgde inwoners over het gebruik van bestrijdingsmiddelen?

Antwoord 2:

Het klopt dat het college nog geen contact heeft opgenomen met bezorgde inwoners. Dit hadden wel wel moeten doen, na de publicatie van deze beantwoording zal er alsnog contact worden opgenomen met deze bewoners.

Aangezien gemeenten publiekrechtelijk beperkte sturing hebben op de bestrijdingsmiddelenproblematiek willen we geen beloften doen die we niet waar kunnen maken (zie ook het antwoord op vraag 1). Het opnemen op spuitvrije cirkels in het Omgevingsplan leidt tot nadeelcompensatie. Ook moet rekening gehouden worden met het zorgvuldigheidsbeginsel, motiveringsbeginsel en het evenredigheidsbeginsel voor het opleggen van beperkingen. Dit zal niet op iedere plek goed onderbouwd kunnen worden. Dit is mede de reden voor het introduceren van een stadsrandzone in de Omgevingsvisie, waardoor nieuwe groene functies gerealiseerd kunnen worden (waar niet gespoten wordt) tussen woonbuurten en agrarische percelen.

We onderzoeken verder hoe we via privaatrechtelijk handelen (grondbeleid) een verschil kunnen maken, als uitvoering van het nieuwe beleid voor de buitengebieden in de Omgevingsvisie (zie vraag 1). Gemeente Maastricht heeft echter niet naast alle woonwijken landbouwgronden in eigendom. Tussen de woonbuurt Vroendaal (bezorgde inwoners) en het Savelsbos heeft gemeente geen landbouwgrond in eigendom en daardoor geen privaatrechtelijke mogelijkheden om het gebruik van bestrijdingsmiddelen te beperken.

Vraag 3:

Bezorgde inwoners geven in hun brief aan dat zij op hun eerste brief geen antwoord gekregen hebben en dat zij daarom een herinnering aan uw college verstuurd hebben. Men zou nog steeds in afwachting van een antwoord zijn. Kan uw college deze gang van zaken bevestigen? Gaat uw college vaker op deze manier met dit soort hartenkreten om? Zo ja, waarom en hoe verhoudt dat zich tot uw participatievoornemens? Zo nee, waarom niet en hoe valt dit geval dan te verklaren, zeker in het licht van de aangenomen motie?

Antwoord 3:

In de motie is gevraagd om:

- 1. In contact te treden met bezorgde inwoners, landbouwers, de provincie Limburg en het waterschap Limburg over het gebruik van bestrijdingsmiddelen, de nadelige gevolgen daarvan en een ontmoedigingsbeleid daaromtrent;*
- 2. in de omgevingsvisie van de gemeente Maastricht regels op te nemen voor het bevorderen van ecologische landbouw in gevoelige gebieden zoals waterwingebieden, woonwijken en scholen;*
- 3. over voorgaande een terugkoppeling te geven aan de gemeenteraad vóór medio 2025.*

DATUM
11 april 2025

Voor punt 1 geldt dat:

- voorgesteld wordt dit in de gebiedsprocessen landelijk gebied op te pakken. Na het stoppen van de nationale en provinciale programma's landelijk gebied (NPLG/LPLG) heeft Maastricht gekozen deze doelen in haar Omgevingsvisie te vertalen en daarin wordt voorgesteld om binnen haar buitengebieden gebiedsprocessen op te starten, gekoppeld aan het oplossen van de stikstofproblematiek.
- voor realisering van deze doelen is eerst vaststelling van de Omgevingsvisie nodig is voordat met de gebiedsprocessen gestart kan worden.
- het opstarten van gebiedsprocessen voor de buitengebieden daarom voorzien wordt in 2026.

Voor punt 2 geldt dat:

- in een Omgevingsvisie geen regels opgenomen worden, dit is een kaderstellend beleidsdocument waarin doelen voor 2040 beschreven staan, zoals het bevorderen van lage impact landbouw (zoals biologisch).
- in het Omgevingsplan kunnen wel regels opgenomen worden, maar zoals bij vraag 2 aangegeven moet dit per locatie te onderbouwen zijn en leidt dit mogelijk tot nadeelcompensatie.

Voor punt 3 geldt dat:

- middels het proces en de stukken van de Omgevingsvisie hierover terugkoppeling aan de gemeenteraad gegeven wordt rond medio 2025.

Zo lang het beleid niet vastgesteld is, is het lastig om toezeggingen te doen aan bezorgde inwoners. Na de publicatie van deze antwoorden zal alsnog contact opgenomen worden met de bewoners.

Vraag 4:

De motie "Gebruik van bestrijdingsmiddelen in gevoelige gebieden" vraagt om in de omgevingsvisie van de gemeente Maastricht regels op te nemen voor het bevorderen van ecologische landbouw in gevoelige gebieden zoals waterwingebieden, woonwijken en scholen. Bent u het met ons eens dat deze "Gemeentelijke handleiding Regulering bestrijdingsmiddelen" een goede basis vormt voor het uitvoeren van de motie? Zo ja, waarom en gaat uw college deze daarbij betrekken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4:

De "Gemeentelijke handleiding regulering bestrijdingsmiddelen" vormt een goede basis voor het uitvoeren van de motie en zal betrokken worden bij het formuleren van beleidsdoelen en het maken van keuzes bij het opstellen van nieuwe delen van het Omgevingsplan.

In het Voorontwerp Omgevingsvisie zijn daarom in de paragraaf 5.5 Groen al een aantal teksten en kaarten opgenomen over gewenste veranderingen in de buitengebieden:

- De staat van de gebieden met gebiedseigen natuur is vitaal. De stikstofproblematiek is opgelost. De bodem is vruchtbaar en gezond, landbouwgewassen worden meer bestoven door insecten en zowel het oppervlaktewater als het grondwater is van goede kwaliteit. Hiervoor is de gebiedseigen natuur veerkrachtiger gemaakt, zowel in de stad als in het buitengebied. Ook zijn de landbouw, landgebruik en voedselproductie verduurzaamd en is het gebruik van fossiele brandstoffen teruggedrongen (zie ook thema Energie).
- In het landschap krijgen goede combinaties van (natuur inclusieve) recreatie, (duurzame) landbouw, energie-opwek en natuur een plek.
- De buitengebieden worden ontwikkeld tot een groen uitlooph gebied van de stad. Er wordt een stadsrandzone van 50 tot 250 meter breed gemaakt, als buffer tussen het agrarisch gebied en de woningen.

DATUM
11 april 2025

In deze zone krijgen specifieke groene recreatieve functies een plek, zoals: groene uitloopgebieden, recreatie en sport, pluk- en voedselbossen en stads- en moestuinen (voedselcoöperaties en stedelijke voedselproductie) en waterbuffering.

- Tussen de omgevormde droogdalen en de terrassen is in 2040 nog steeds volop ruimte voor landbouw. De huidige landbouw zal doorontwikkelen en minder invloed hebben op het milieu (zowel richting de lucht als richting het grondwater).

- De landbouw is door provinciaal beleid verduurzaamd en gebruikt geen of veel minder mest en bestrijdingsmiddelen, zodat de natuur kan herstellen en de waterkwaliteit van het oppervlakte als grondwater verbeterd.

- We creëren ruimte voor publiek toegankelijke waterrecreatie en parkachtige stadsrandzones voor recreatie en waterretentie.

Vraag 5:

De kwalitatieve verplichting leent zich dan ook bij uitstek om geen bestrijdingsmiddelen op gronden te gebruiken. Andere openbare lichamen hebben hier al gebruik van gemaakt. Deelt uw college de mening dat in de geest van de unaniem aangenomen motie kwalitatieve verplichtingen horen bij de uitvoering van de motie? Wil uw college kwalitatieve verplichtingen toevoegen aan de uitvoering hiervan, gelet op de eerdergenoemde bedoeling van de raad? Zo ja, betreft dit dan kwalitatieve voor bepaalde of onbepaalde tijd? Zo nee, waarom niet en hoe dat tot de wens van de raad om bestrijdingsmiddelen te verbieden op eigen gronden en in pachtovereenkomsten?

Antwoord 5:

Een kwalitatieve verplichting is alleen van toepassing bij verkoop van agrarische gronden. In de regel verkopen wij als gemeente zelden agrarische gronden. Dit is momenteel dus niet aan de orde. Voor eigen gronden en pachtovereenkomsten gelden andere randvoorwaarden.

Zoals ook genoemd in de Gemeentelijke handleiding regulering bestrijdingsmiddelen is het generiek opnemen van een algemeen verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen in pachtcontracten een buitensporige verplichting (blz 32). Een verbod op het gebruik van glyfosaat is wel toegestaan en kan in het nieuwe pachtbeleid worden opgenomen.

Er kan in een openbare selectieprocedure voor de uitgifte van nieuwe pachtgronden gekozen worden voor het opnemen van locatiegebonden beperkingen en selectiecriteria. Beleid in de Omgevingsvisie kan daarvoor gebruikt worden, zoals bescherming van gezondheid van inwoners, een duurzaam schone drinkwatervoorraad en verbeterde vitaliteit van beschermde natuurgebieden.

Vanuit de bevoegd gezagrol van provincies worden regels voor grondwater en natuur thuis in een provinciale omgevingsverordening. Provincie Limburg maakt op dit moment een nieuwe Omgevingsvisie en is voornemens om medio 2026 de Omgevingsverordening Limburg te actualiseren om het beleid uit de Omgevingsvisie Limburg in bindende regels vast te leggen. Afstemming met provincie Limburg over beide omgevingsvisies die nu in opstelling zijn, blijkt zeer moeilijk. Het is onbekend óf en welke ambities provincie Limburg momenteel overweegt op dit vlak.

Verder moet vanuit de zogeheten doorkruisingsleer uit het Windmill-arrest (blz 30 van de Handleiding) aandacht zijn voor het regelen van zaken via privaatrecht die ook via het publiekrecht geregeld mogen worden.

Vraag 6:

Indien voorgaande bevestigend beantwoord wordt: de kwalitatieve verplichting kan versterkt worden door een kettingbeding. Hiermee kan de plicht om iets doen, worden opgelegd aan rechtsopvolgers.

DATUM
11 april 2025

Idealiter bevat het kettingbeding een boetebeding, waardoor de gemeente bij niet-nakoming gemakkelijk kan handhaven. Gaat uw college een kettingbeding inclusief boetebeding koppelen aan het opleggen van een kwalitatieve verplichting om geen bestrijdingsmiddelen te gebruiken op bewuste gronden

Antwoord 6:

Een kwalitatieve verplichting is alleen toe te passen bij verkoop van gronden. Dat is nu niet aan de orde. Indien tot verkoop van gronden overgegaan wordt in de toekomst zal dit overwogen worden indien de locatie van de agrarische kavel daarom vraagt (locatiegebonden).

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Hubert Mackus
Wethouder Economie, Sport, Jeugdzorg, Water, Natuur en Landschap

Schriftelijke vragen